

# Verksamhetsberättelse 2020

## Område AT ST

### Personal

- Chef för avdelningen för strategisk vårdutveckling och säkerhet är Sven Karlsson
- Chef för område AT ST är Ulrika Uddenfeldt Wort (60 %). Ulrika är också övergripande ST-studierektor på 40 %, varav 10 % för SMTP-läkare och 10 % för ST-läkare inom Global hälsa

Övriga medarbetare inom enheten:

- Övergripande ST-studierektor Jonas Ahl (50 %)
- Övergripande ST-studierektor Pernilla Sahlstrand-Johnson (50 %)
- Utvecklare AT-utbildning Pia Johansson
- Utvecklare ST-utbildning Åsa Andersson
- Utbildningsadministratör Marie Olsson
- AT-chef Lund Helene Malm (50 %)
- AT-chef Malmö Christian Frantz (50 %)
- Övergripande AT- och BT-studierektor Hedvig Örneholm (30 %) from 1/2

### Arbetsgrupper

- APT - område AT ST egna möten
- APT för AT-läkarna
- AT-stab (AT-chefer, AT-utvecklare, AT-administratör, övergripande AT-studierektorer, lokala studierektorer och handläggare SUS, Primärvården och Psykiatrien)
- Handläggarmöte (AT-administratör, handläggare)
- AT-samordnare och -utvecklare inom Region Skåne och GSF
- AT-chefer och AT-samordnare och – utvecklare inom Region Skåne
- ST-studierektor (övergripande ST-studierektorer, lokala ST-studierektorer)
- ST-strategisk grupp (avdelningschef, enhetschef, övergripande ST-studierektor och utvecklare)
- Regional ST-dialoggrupp
- ÖSR (övergripande AT- och ST-studierektorer i Region Skåne)
- Advisory board, Practicum (KTC)
- AT-ST styrgrupp (personaldirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, regionöverläkare, representant privata vårdgivare, representant SYLF, representant från förvaltningarna, representant medicinska fakulteten, sekreterare och ordförande)
- ATUS (övergripande AT-studierektorer, AT-chefer och samordnare vid universitetssjukhusen nationellt)
- ÖSTUS (övergripande ST-studierektorer vid universitetssjukhusen nationellt)
- Representerade i Läkarsällskapets utbildningsdelegation

## ***Viktiga händelser under året***

En stor del av året har präglats av den rådande pandemin. Våra utbildningsinsatser, för både AT- och ST-läkare, har blivit påverkade genom att antingen ställas in helt eller att ställas om till digitala utbildningar. I slutet av 2020 omplacerades AT-läkare för natttjänstgöring som stödjour på medicinavdelningarna samt erbjöds att tjänstgöra på infektion istället för enligt ordinarie schema. AT-läkare som tjänstgör inom allmänmedicin erbjuds även att tjänstgöra två veckor på ny Covid-avdelning, utan förlängning. Vi har sett en stor vilja att vilja bidra och hjälpa till.

Pandemin har också lett till fler digitala möten. I mitten av november hade vi ex. bjudit in till ett möte med AT-organisationerna på övriga universitetssjukhus i landet (ATUS). Trots många deltagare (ca 20 närvarade) blev det ett lyckat möte. Alla tyckte det fungerade så pass bra att det troligen kommer att bli fler digitala möten framöver. Det är en vinst att slippa resa och därför enklare att ses oftare.

Cirka 148 AT-läkare har sin grundanställning inom område AT ST, cirka 563 ST-läkare är anställda inom Skånes universitetssjukhus (Lund/Malmö) och 18 SMTP-läkare (Special Medical Training Program, Region Skånes informella ST-utbildning). För dessa yrkesgrupper, men även för läkare vid grundutbildningen har vi under 2020, i nära samarbete med ovan nämnda arbetsgrupper och med personal inom HR, kommunikation, forskning, Skåne Care och International Office arbetat med nedanstående uppgifter:

### ***Rekrytering av AT-läkare och anställning av dessa***

Under året anställdes 64 AT-läkare till Sus (Malmö/Lund). Vid vårens tillsättning, för start i september och december, hade vi 172 sökande och intervjuade 55 kandidater till 32 tjänster. Under hösten, för start i mars och juni 2021, sökte 187 personer varav 56 intervjuades till 32 tjänster. De utlysta tjänsterna annonserades på Offentliga Jobb, och Internetmedicin. GSF rekrytering gick igenom alla digitala ansökningar och säkerställde att de sökande var behöriga. Därefter gjorde de ett förfinat urval efter de sökandes meriter utifrån tydliga urvalskriterier som inte strider mot Diskrimineringslagarna. Sedan lämnade GSF vidare aktuella sökande till vår enhet för förfinat urval och samordning av intervjuerna. För att säkerställa att de sökande blev objektivt bedömda användes standardiserade mallar för intervjufrågor, frågor till referenter och sammantagen bedömning. Under 2020 införde vi gruppintervjuer - intervjuer och övningar i grupp med åtta sökande och sex bedömare som träffas en halvdag. Varje sökande fick även enskild intervju med två bedömare. Bedömningen under halvdagen grundar sig i kriterierna samarbetsförmåga, kommunikativ förmåga, empati, ansvarstagande och mognad. Bedömare är läkare och utvecklare för AT ST utbildning. Under höstens rekrytering fick vi Covid-anpassa, vilket vi gjorde genom att dela upp de sökande i mindre grupper samt att vissa moment genomfördes via länk mellan rummen. Förutom själva intervjudagarna avsatte alla tid för att kontakta referenspersoner, samt ge återkoppling till de sökande som inte kunde erbjudas en tjänst. Inför tillsättningen medverkade vi vid Läkarförbundets studentinformation tillsammans med övriga förvaltningar inom Region Skåne. Under hösten skedde informationen online. Efter vårens tillsättning blev vi anmälda för diskriminering. Läkarförbundet inledde en lokal förhandling med förhandlare från Sus HR-enhet. Ärendet är ännu inte avslutat.

### ***Introduktion av AT-läkare***

Under året gavs en veckolång introduktion för totalt 62 nya AT-läkare, i feb/mars, maj/juni, aug/sep och nov/dec. Introduktionsveckan inleds vanligtvis med ett internat, där AT-läkarna lär känna varandra och sammansvetsas till en grupp som ger en större trygghet. Under de två dagarna får de även utbildning i handledning och personlig utveckling samt information om gällande regler under AT och Socialstyrelsens föreskrifter, samt om rättigheter och skyldigheter enligt gällande arbetsrättsliga lagar, kollektivavtal och policys. AT-läkarnas och AT-organisationens respektive förväntningar och farhågor diskuteras och alla AT-läkare får skriva under ett AT-kontrakt, där det tydliggörs vad som gäller under AT. Resterande delen av veckan innehåller en akutkurs på 2,5 dagar samt praktisk övning i a-HLR. Under årets första introduktion hade vi internat, men de övriga tre fick Covid-anpassas genom att vi träffades dagtid och i större lokaler. I maj och augusti hade vi även en del utomhus och i november genomförde vi vissa moment online.

### ***Utbildning av läkare till legitimation***

Område AT ST ansvarar för tidsplanering av AT-läkares övergripande tjänstgöringstid och övergången mellan tjänstgöringsavsnitten, samt säkerställer att medarbetaren har fullföljt AT enligt Socialstyrelsens föreskrifter. För att säkerställa att måluppfyllelse uppnås har enheten kontinuerlig kontakt med lokala studierektorer och handläggare. Vidare så besvaras AT-läkarnas frågor under anställningen gällande till exempel friskvård, reseersättning, semester, föräldraledighet, personalpolicy och det säkerställs att lagar och

avtal följs. Till exempel att alla medarbetare får semester enligt Semesterlagen och samtidigt når de mål som har fastställts av Socialstyrelsen.

Från september infördes veckovisa utbildningshalvdagar under hela sjukhustjänstgöringen.

Onsdagseftermiddagarna hade inplanerade träffar med kuratorer, grupphandledning med studierektorer i medicin/kirurgi/akutsjukvård, handledarutbildning på MedCul, föreläsningar i olika medicinska ämnen, utbildningar i personlig utveckling samt självstudier.

Under 2020 disputerade en AT-läkare som innehade forskar-AT och två som nyligen hade avslutat sin AT. Dessutom blev en AT-läkare utnämnd till docent.

### ***Medarbetar-/löne- och avslutningssamtal AT-läkare***

Medarbetar- och lönesamtal har hållits med 77 AT-läkare fördelat på fyra tillfällen (mars/maj/september/december).

Avslutningssamtal har hållits löpande med 77 AT-läkare, i samband med att de fått sin AT-bok underskriven.

### ***Personalsociala ärenden***

Under året har tre av Sus ca 148 AT-läkare varit föremål för någon form av rehabiliteringsåtgärder. En AT-läkare har varit tjänstledig.

Vi har säkerställt att Region Skånes rehab-process har följts, då med kontinuerlig kontakt och möten med medarbetare, Previa, FK, behandlande läkare och facklig företrädare.

### ***ST-planering, -tilldelning och uppföljning***

Under mars och april månad genomfördes den årliga ST-planeringsenkät, initierat av Region Skåne. För första gången en webbaserad enkät. Det ligger i område AT ST:s uppgifter att göra en Sus-sammanställning av denna. Respektive verksamhetschef får svara på frågor om hur många ST-läkare de har anställda, när dessa beräknas bli klara specialister, hur många specialistkompetenta läkare det finns på kliniken och när dessa beräknas avgå med ålderspension.

Denna enkät bildar underlag inför kommande års regionala/centrala tilldelning av ST. Men är också ett stöd för område AT ST:s arbete inför att vi föreslår sjukhusledningen tilldelning av egna/interna ST.

Inför regionens centrala prioritering och fördelning av ST-tjänster har täta dialoger förts i den regionala ST-dialoggruppen. Regionen fattade beslut om tilldelning av 12 centrala ST-tjänster till Sus för 2020 samt även om 9 till akutsjukvård.

Budgetutrymmet för ST-tjänster tillät att det från januari kunde fattas beslut om totalt 61 ST-tjänster.

En genomlysning av nytillsatta ST-läkare, klara specialister och budgetsituationen gjordes internt inom område AT ST även per juni och november månad.

Vid årsskiftet hade alla tilldelade ST-tjänsterna utom två tillsatts, vilket är en fortsatt stor förbättring jämfört med tidigare år. Kommunikationen med verksamheterna har fungerat bättre så att tilldelning av ST-tjänsterna mer optimalt kan göras i fas med verksamheternas förutsättningar.

### ***STyrkelyft – SUS längre medarbetar/ledarskapsprogram som löper som en strimma under två år med 5 kursdagar varje termin. ST-läkarna får utbildning i a- och b-målen enligt 2015 års målbeskrivning***

Fyra STyrkelyft med sammanlagt 92 ST-läkare gjorde sitt sista år 2020. ST-läkarna hade ledarskapsinternat i början av året, fick senare under våren digital kurs i etik/jämlikhet och kvalitetsarbete. På hösten gavs kurs i kommunikation med patienter och anhöriga, sjukdomsförebyggande arbete och palliativ vård. Sista träffen fick åter ges digital pga. pandemin och vi hoppas få ha återträff med våra ST-läkare IRL våren -21 som kompensation.

### ***Handledarutbildning ST***

Eftersom behovet av handledarutbildning på Sus är fortsatt stort och möjligheten att få ledigt för längre kurser är begränsat, har vi fortsatt att anordnat en endagskurs i ST-handledning under 2020. Under 2020 och rådande pandemi ordnades enbart tre kurser. Kursen har haft cirka 24 deltagare per tillfälle och avhandlat följande ämnen; bedömning och återkoppling, nya ST, handledning och etik.

Ett samarbete med MedCUL vid LU inleddes 2019 för att se över handledarutbildningen och möjlighet till ett gemensamt utbildningspaket riktat till framtida handledare för läkarkandidater samt läkare på AT- och ST-nivå. Kursen, som är digital, finns nu som en baskurs och specialitetskurs. Sedan början av 2020 är baskursen en obligatorisk del av AT. Område AT ST har också fördjupat samarbetet med MedCUL i ambitionen att fler ska engagera sig i handledning av läkarkandidater. För detta arbete har vi fått ett pedagogiskt bidrag på cirka en halv miljon för både 2020 och 2021. Planen är att starta en handledarwebb på vardgivare.skane.se, engagera fler att gå handledarkursen och engagera fler läkare att planera god

undervisning för läkarstudenter. En effekt av ökad pedagogisk medvetenhet tror vi även kommer att spilla över på handledningen av AT- och ST-läkarna.

Våren 2020 påbörjades två uppstartsseminarium för ST-läkare som precis påbörjat sin ST och deras handledare. En dag är gemensam och innefattar förordningar, kunskaper om bedömningar och arbete med ST-läkarnas individuella utbildningsprogram. Uppföljande halvdag ett halvår senare är endast för ST-läkarna. Målet är att alla nya ST skall genomgå detta seminarium för att förstå struktur och genomförande av sin ST-utbildning. Vi genomförde även ett handledarseminarium för fortbildning och motivation för handledare, det ställdes in under våren på grund av pandemin men genomfördes digitalt under hösten. Målet är att fortbildningen av handledare framför allt skall vara en integrerad del av mötes- och utbildningskulturen ute på verksamheterna och ansvaret av detta har lagts på den lokala studierektorn. Vi finns som stöd och kan komma ut och föreläsa/facilitera vid dessa tillfällen eller med förslag på övningar och presentationer.

### ***Studierektorsutbildning***

Nya ST-studierektorer tillkommer ständigt och för dem är det nödvändigt att så snabbt som möjligt sätta sig in i området. Även rutinerade studierektorer kan behöva lära sig mer. Därför har vi gjort det möjligt för ST-studierektorerna att vid tre tillfällen om året delta i en dialogbaserad utbildning med de övergripande ST-studierektorerna. Programmet varierar då det styrs av deltagarnas behov.

### ***Special Medical Training Program***

Vid årsskiftet var 18 läkare verksamma inom SMTP- Specialist Medical Training Program, Region Skånes informella specialistutbildning. De är verksamma inom många olika specialiteter såsom anestesi, allmänkirurgi och kardiologi, av dessa 18 läkare är 16 läkare verksamma på Skånes Universitetssjukvård och 2 läkare inom Psykiatri och Habilitering Skåne. En SMTP-läkare valde att lämna utbildningen. Många är i slutfasen av utbildningen och under 2021 kommer en tredjedel av dessa SMTP-läkare ta examen och majoritet kommer att fortsätta med ett så kallade fellowship, fördjupning på ytterligare 1-2 år. Det finns platser utannonserade som går genom samarbetet med Skåne Care, som står för den initiala rekryteringsprocessen, inkluderat besök av kandidaterna i Sverige.

### ***Kvalitetsgranskning av AT- och ST-läkarutbildningen***

Område AT ST arbetar kontinuerligt med förbättringsprojekt för AT på Sus. Resultaten av förbättringsprojekten återkopplas till studierektorer och berörda kliniker för att ge stöd i deras förbättringsarbete för AT. AT-läkarna ombeds att fylla i en utvärdering efter utbildningsdagar och i samband med avslut av AT. I slutet av året ombads AT-läkarna besvara en enkät, där resultatet kommer att ligga till grund för förbättringsaktiviteter under den årliga fokusdagen. Andra kvalitetsförbättrande är nytt upplägg av utbildningsdagar under sjukhusavsnittet, ny och tydligare struktur av handledning, handledare från flera olika specialiteter, samlad information på nätet och annat upplägg på introduktionen. Vi har kontinuerlig kontakt med SR-psykiatri i Malmö på grund av att AT-läkare signalerar brister i somliga moment. Efter AT-SPUR hösten 2019 har ett förbättringsarbete påbörjats i linje med "Bättre AT på Sus". Handledningen och utbildningsmomenten samt optimering av schemalaggningsen av AT-läkarna ligger i fokus efter analys gjord av AT-staben. Fortsatt arbete sker tillsammans med AT-läkarna och verksamhetscheferna inom de verksamheter där det krävs extra insatser för att förbättra AT ytterligare.

Med dokumentet "Bättre ST på Sus" som bas har vi sedan 2016, vilken redigerades 2020, årligen genomfört en digital verksamhetsberättelse för ST-aktiviteter inom varje verksamhet på Sus. Detta efter att ST-läkarna har fyllt i sin "årliga rapport" och skickat till sin studierektor som underlag. Genom detta förfarande måste ST-läkaren lyfta blicken, se över sina utbildningsaktiviteter och kompetensutveckling samt dokumentera. Det innebär i sin tur att varje verksamhet och Sus som helhet får en uppfattning om hur mycket utbildningsaktiviteter som faktiskt genomförs. Detta ger möjligheter att jämföra sig med sig själv och andra verksamheter på Sus år från år.

Förändringar i resultaten för kalenderåret 2020 är svårbedömda på grund av pandemins effekter på utbildning. Det finns mycket som fungerar bra. Alla har infört specialistkollegium som bedömningsmetod och det fungerar mycket väl. ST-läkarkollegium har under året införts på många verksamheter och under 2021 kommer nästan alla verksamheter ha infört detta för att ge återkoppling till handledare, instruktörer samt studierektorer på handledning, instruktion och utbildningskultur. Sexton procent av studierektorerna redovisar att de når målet nio handledarsamtal per år i snitt för ST-läkarna och 72% redovisar att då sex handledarsamtal eller mer. Allt färre (33%) av Sus verksamheter schemalägger handledarmöten trots att det är ett allmänt råd från Socialstyrelsen. Andra brister varierar även de mycket mellan olika verksamheter, t.ex. tid för självstudier, tid för intern och extern utbildning samt hur väl man har kommit igång med att använda bedömningsmetoder ute i kliniken. Sextiosju procent av verksamheterna nådde upp till acceptabel frekvens av bedömningar under 2020 (det vill säga minst fyra per år, målet är minst sex).

Under 2020 har vi fortsatt arbetet med att förbättra vår struktur för sidotjänstgöring, specialistkollegium, handledning, utbildningsplan för ST-läkare, startseminarium samt studierektorsrollen. Enligt plan kommer en kvalitetsuppföljning genom en ”intern SPUR” i form av webenkät till alla studierektorer, ST-läkare, chefer och handledare under hösten 2021 samt en ny förvaltningsövergripande SPUR 2023.

Efter SPUR-inspektionen av AT-utbildningen hösten 2019 hölls i januari ett möte mellan företrädare för ATST och verksamhetscheferna för medicin respektive kirurgi. Detta för att få acceptans för att kunna arbeta vidare med att optimera schemaläggning av undervisning och även fokus på bemötande av AT-läkarna inom verksamheterna. Uppföljning är inplanerad i början av 2021.

### ***Stödja lokala studierektorer i deras arbete***

Område AT ST arbetar dagligen som en stödjande verksamhet för ST och AT-studierektorer och hjälper till att lösa de frågor som uppstår. Detta sker via telefon, e-post eller fysiska möten. ST-studierektorsmöten arrangeras fyra gånger per år. Under dessa möten informeras ST-studierektorerna om senaste nytt inom ST, vi har diskussioner om olika men i år har vi även haft digitala möten som har varit välbesökta. Vidare får vi under årets gång regelbundet frågor angående allmänna eller enskilda ST-frågor från ST-studierektorer. Dessa möten blir allt mer välbesökta och fyller en viktig funktion som plattform att diskutera ST-frågor och sprida nyheter och fungerande arbetssätt.

AT-studierektorerna träffas minst fyra gånger per år under ledning av övergripande AT-studierektor för avstämning av pågående arbete och diskussion av förbättringsmöjligheter. Fyra gånger per år arrangeras även AT-stabsmöten (inkl. AT-studierektorer och administratörer) med fokus på AT-frågor. Dessa möten alternerar mellan Lund och Malmö.

### ***Operativa och strategiska verksamhetsfrågor samt omvärldsbevakning***

Inom område AT ST besvarar vi frågor från AT-läkare gällande regler för AT, rättigheter och skyldigheter i anställningen etc. Vi följer även upp de AT-läkare som har forskar-AT, bevakar datum för disputation för att kunna vara åhörare, samt säkerställer att den disputerade får lönepåslag.

Vi har haft månatliga APT för AT-läkarna i Lund och Malmö. Intresset har ökat från gång till gång och mötena uppfattas som värdefulla. Vi har haft ytterligare två gemensamma möten med AT-läkarna inplanerade under året: fokusdag i början av året samt en julsammankomst. Båda har fått ställas in under 2020 på grund av pandemin. Under året agerade område AT ST stöd och bollplank till lokala studierektorer och sekreterare, samt till olika kursarrangörer i deras arbete med Sus AT-läkare. Under våren 2020 hade vi ett heldagsmöte för hela AT-staben, där vi diskuterade förbättringsinsatser.

Under 2020 har enheten fortsatt granska utbildningsprogram för de så kallade gråblockare som verksamheterna önskar omvandla till ordinarie egenfinansierade ST-tjänster. Vi har även haft dialog och samarbetat strategiskt i arbetsgrupper kring prioriteringar, sidotjänstgöringar inom Region Skåne.

Omvärldsbevakning sker också genom deltagande i och återrapportering från de nationella studierektorsmötena och från mötena med ÖSTUS, som båda äger rum två gånger per år. Vid årets kurs av ”Leading for Change” i Stockholm medverkade en av övergripande ST-SR i fakulteten och berättade om det arbete vi inom Sus satt igång vad gäller handledning och utvärdering. För att inhämta och utveckla kunskap i handledning har de övergripande studierektorerna deltagit i ”Developing Faculty Competencies in Assessment” vid KI och är nu certifierade att vidareutbilda i kompetens-baserade medicinsk utbildning och evidensbaserad utbildning. Ytterligare kunskap inom detta område inhämtades vid digital ACGME-kurs under hösten 2020.

### ***Utvecklings- och driftansvar webbplatser för AT- och ST-utbildningar på SUS***

All information för AT-läkare finns nu samlad på Hemvisten, med ett tydligt upplägg och lätt att hålla uppdaterad.

All information om ST på Sus ligger publikt på Vårdgivare Skåne.

### ***Uppdrag inom grundutbildningen***

Ulrika Uddenfeldt Wort har deltagit i ALF-GU-möten som suppleant. Hon har deltagit i de möten som behandlar handledning, en fråga angelägen på alla nivåer i utbildningen av läkare.

### ***Global ST***

Global ST är Region Skånes strategiska satsning för att stärka ST-läkares och koncernens kompetens inom global hälsa. Programmet är koncernövergripande för ST-läkare i Region Skåne och ges i samarbete med

Lunds universitet. Sedan hösten 2020 är programmet organiserat av International Office. Syftet är att erbjuda praktisk och teoretisk erfarenhet av globalt samarbete inom ramen för en klinisk specialitet. Programmet riktar sig till ST-läkare anställda av Region Skåne som vill fördjupa sin utbildning inom global hälsa och som är intresserade av framtida arbetsuppgifter inom området. Av de fem ST-läkare som erbjöds plats 2019 är fyra kvar. De har på olika sätt arbetat med delar av sin ST med global hälsa i fokus. De har gjort vetenskapliga och kvalitetsarbeten och även arbetat kliniskt i låginkomstländer. Under 2020 fortsatte arbetet bland annat med en obligatorisk kurs i global hälsa anordnad av Lunds universitet.

### ***Uppföljning av område AT ST uppgifter, budget/fakturor***

Under året har vi ca varannan månad fått uppföljning av vår budget både avseende nuläge men även av prognostiserat helårsutfall. Under 2019 uppdagades det att ersättningen från Region Skåne för AT-läkarna varit för knapp. Efter budgetgenomgång ser vi att det saknades cirka 5 %. Detta har gjort att det hösten 2020 fattades beslut att vi under 2021 kommer att få en uppräknings på 3,5 % och resten under 2022.

### ***Verksamheten i siffror***

För 2020 fick område AT ST utbildningsbidrag från Region Skåne för AT-läkare i 1128 månader. För forskar-AT (som är anställda sex månader utöver den kliniska tjänstgöringen) fick vi regionfinansierade FoU-medel.

Från regionen fick vi år 2020 utbildningsbidrag för 252 ST-tjänster.